

André Manuel speelt *Het Goddelijk lichaam*, deel twee van zijn cabaretdrieluik. Foto: Roger Cremers

Manuel schuurt langs het geweten met grof én fijn schuurpapier

RECENSIE
.....
Wiggele Wouda

Hij noemt zichzelf ironisch onder anderen „dienaar van het volk”, en „de Geert Mak van het Nederlandse cabaret” in zijn jongste show *Het Goddelijke lichaam*. Maar ‘het volk’ is wel zijn volk dat hij in de laatste dertig jaar met zijn voorstellingen nauwkeurig heeft samengesteld. Uitgeselecteerd zou je ook kunnen zeggen. Want wie André Manuel kent, weet dat hij geen blad voor de mond neemt, heilige huisjes soms tot de grond toe afbreekt en vastgeroeste meningen en opvatting losweekt van hun diepgewortelde overtuigingen. Hij spaart daarbij niets en niemand. En dat valt niet overal even goed. Dat maakt hem voor het cabaret uniek en tussen alle valse commerciële opsmuk, strak geregisseerde sketches en grijze teksten ook noodzakelijk. Dat hij dan geen volle zalen trekt, deert de geboren en getogen Diepenheimer niet. Hij redt zich wel en houdt zich staande. Zijn volk blijft hem wel trouw.

Twee seizoenen terug begon André Manuel met een drieluik over de naakte, morele mens in zijn directe en wereldlijke omgeving. De zieke geest was daarvan de eerste. Daarin nam hij de vrijheid van meningsuiting op de schop: hoever kunnen woorden de gedachten (ver)dragen achter politieke ideeën en geloofsovertuigingen? In *Het Goddelijke lichaam* confronteert hij ons met wat

waar is en wat niet, wat een leugen vermag boven de waarheid. „De leugen regeert”, zegt hij ergens. Of andersom. Want bij hem weet je niet altijd hoe hij het allemaal precies bedoelt; de meester van de kanteling. Hij schuurt langs jouw geweten met grof dan weer met fijn schuurpapier en levert je als toeschouwer na afloop schoon weer op. Even ontdaan van alle dubbelhartigheid. Een catharsis pur sang.

Eenvoudige gypies

In zijn opvallende woordenpak en op eenvoudige gypies domineert hij vanaf het begin het podium én het publiek. Als een dompteur van de waarheidsvinding - knipog naar Geert Mak - fileert hij met rake typeringen het huidige politieke klimaat waarin het fascisme ook niet meer is wat het ooit was. De oorlogen in den vreemde gaan ons in feite te veel kosten en beginnen te vervelen en de levenslust van de Gazanen is er nu écht wel uit gebombardeerd.

Om het wereldleed te ontdoen van onwaarheid (of ook weer andersom) is geen kleinigheid en daarom houdt Manuel het soms ook heel dicht bij zichzelf, bij zijn eigen omgeving. Absurde sketches over de naïeve buurvrouw die een vibrator verwacht met een defibrillator, over de vals nostalgische vakanties van vroeger met het gezin in een veel te kleine auto en een schets over de agressieve verontwaardiging tussen een Tesla-bestuurder en een brommerrijder („Jullie mogen zelf invullen wie op

D66 stemde en wie op de PVV”) op het parkeerterrein in Diepenheim. Het ongemak van onze eigen waarheid ligt in de grove en repeterende leugen van de ander.

De morele geseling van Manuel, wisselt hij af met liedjes die je verstillen in wat hij daarvoor net scherp te berde heeft gebracht. Welwillende en hoopvolle liedjes met een sarcastisch sentiment (*Waarom leef ik nog?*) of met een gemoedelijke kleur als het om bij voorbeeld John Lennon gaat.

Klootjesvolk

In *Het Goddelijke lichaam* verwoordt en verbeeldt André Manuel op oprechte en intelligente wijze dat het lichaam niet alleen een fysiek omhulsel is, maar ook daadwerkelijk deel uit maakt van het geheel waarin wij als klootjesvolk het gewoon maar met elkaar moeten doen. We behoren tot een groter geheel en laten we ons dat maar eens echt realiseren. Zonder leugen of egoïsme.

De eenzame ziel wordt het laatste deel van deze drieluik. Denk zelfs dat de Deense filosoof Søren Kierkegaard (1813-1855) niet kan wachten om te zien hoe Manuel diens gedachte (de enkeling tegenover het Oneindige) op zijn eigenwijze voor zijn volk vertaalt.

.....
Het Goddelijke lichaam door André Manuel, Posthuis Theater, 150 bezoekers. Deze voorstelling is op 29 november te zien De Harmonie in Leeuwarden

*Bij hem
weet je niet
altijd hoe
hij het
allemaal
precies
bedoelt; de
meester
van de
kanteling*